

Ofte stillede spørgsmål om børn og type 1-diabetes

Hvad er type 1-diabetes?

Når du har type 1-diabetes, betyder det, at din krop ikke længere producerer insulin af sig selv, fordi kroppens eget immunsystem destruerer de insulinproducerende celler i bugspytkirtlen. Årsagen til, at immunforsvaret reagerer mod sine egne celler, kendes ikke. Bugspytkirtlen danner ikke længere det livsvigtige hormon insulin, som er med til at styre kroppens sukkerbalance. Insulin sikrer, at kroppens celler kan optage sukkeret fra blodet. Uden insulin bliver sukkeret i blodet. Når suktermængden i blodet er høj, vil man kunne måle sukker i urinen. Når kroppens celler mangler sukker, nedbryder kroppen sine fedtdepoter. Et affaldsstof i denne proces er ketonstoffer, som er giftige for kroppen. For mange ketonstoffer i blodet kræver øjeblikkelig behandling, ubehandlet kan tilstanden være dødelig.

Hvorfor får man sygdommen?

Årsagen til type 1-diabetes er stadig et mysterium. Der findes ingen forskning eller undersøgelser, som kan forklare, hvorfor man får type 1-diabetes og/eller hvorfor tallet stiger så dramatisk. Man ved, hvad der sker i kroppen, men ikke hvorfor det sker. Den genetiske arvelighed er under 5 pct., hvis den ene forælder har type 1-diabetes – og ca. 20 pct. hvis begge har det¹. Forskere har flere teorier om, at det er noget i vores omgivelser som f.eks. forurening, virus, infektioner, manglende D-vitamin eller for steril levevis, der kan udløse type 1-diabetes. Formentlig er der ikke én ting, men mange ting som tilsammen øger risikoen. Fordi man ikke kender årsagerne, kan sygdommen ikke forebygges eller helbredes.

Hvem får type 1-diabetes?

Type 1-diabetes kan opstå på et hvilket som helst tidspunkt i livet. Sygdommen er kronisk og kræver behandling med insulin resten af livet.

Kan diabetes give følgesygdomme?

Følgesygdomme til type 1-diabetes kan f.eks. være invaliderende skader på nyrer, øjne og hjerte, i værste fald blindhed og amputationer. Høje blodsukkerværdier gennem længere tid øger risikoen for følgesygdomme. Derfor er det vigtigt, at barnet i alle døgnets timer får støtte og hjælp til at holde et stabilt blodsukker.

Hvordan behandles type 1-diabetes hos børn?

Type 1-diabetes behandles med insulin, som sprøjtes ind under huden enten via insulinpen, insuflon (lille kateter, som skiftes hver 3. dag) eller insulinpumpe. Insulinpumper bliver mere og mere almindelige i behandlingen af type 1-diabetes hos børn, hvor ca. halvdelen har insulinpumpe². Pumpen kan ligge i en lomme eller hænge i et bælte og er via en slange koblet til et kateter i maven eller på lænden. Pumpen kan gøre hverdagen nemmere og medvirke til at stabilisere blodsukkerniveauet.

Hvordan påvirker sygdommen familie og omgivelser?

Når et barn får en kronisk sygdom, lægger det et enormt pres på familien. Diabetes er en særlig stor udfordring, fordi det er en sygdom, hvor man som barn og familie selv har ansvaret for den daglige og livsnødvendige behandling. Type 1-diabetes – især hos børn – adskiller sig fra mange andre kroniske sygdomme, fordi den kræver opmærksomhed fra time til time. Får barnet enten for højt eller for lavt blodsukker, oplever barnet en række symptomer, som er meget ubehagelige og kan sammenlignes med influenza-symptomer. Et svingende blodsukker kan også betyde koncentrationsbesvær. Det er ikke usædvanligt, at et barns blodsukker svinger meget i løbet af en dag. Blodsukkeret kan også blive så lavt, at barnet får et såkaldt insulinchok og bliver bevidstløs.

Barnets nære omgivelser påvirkes i høj grad af sygdommen. Især forældre, søskende og bedsteforældre samt øvrig familie. Derudover personer i barnets dagligdag, f.eks. dagpleje, vuggestue, skole, SFO, fritidsaktiviteter, kammerater og deres forældre. Det anslås, at ca. 50 personer omkring et barn med type 1-diabetes skal kunne forstå sygdommen og kunne reagere i forhold til akutte situationer.

Hedder det type 1-diabetes eller sukkersyge?

Begge betegnelser kan bruges, men mange børn og unge foretrækker i dag betegnelsen diabetes frem for sukkersyge. Mange mennesker tror fejlagtigt, at børn og unge får sygdommen, fordi de har spist for meget sukker/usund mad eller dyrket for lidt motion. Begge dele er forkerte. En af grundene til misforståelsen kan være navnet sukkersyge.

Hvad er symptomerne på type 1-diabetes?

Typiske symptomer på type 1-diabetes kan være hyppig tørst og vandladning, hovedpine, kvalme, opkast, mavesmerter, træthed. Symptomerne udvikler sig hurtigt fra dage til få uger. Sygdommen kan til at begynde med minde om influenza. Tilstanden er dog meget mere alvorlig og kræver omgående behandling.

Du kan læse mere om type 1-diabetes i Diabetesforeningens patientvejledning [her](#) og på vores hjemmeside www.diabetes.dk.

Referencer:

1. Diabetesforeningen, Fakta om diabetes 1, Interview med Flemming Pociot. Læs artiklen [her](#).
2. Pedersen-Bjergaard U & Thorsteinsson B: Insulinbehandling af voksne med type 1-diabetes. Ugeskrift for læger; 178/7, April 2016.